

Een flip-over met rood hart

Cursussen horen erbij op het kerkelijk erf. Gedachtegoed, oud of nieuw, wordt overgedragen aan mensen die zich willen ontwikkelen.

Het Nederlands Dagblad bezoekt wekelijks een cursus om het (on)gewone te noteren.

Door onze redacteur Sjoerd Mouissie

Cursusleider Bart Broekman demonstreert een coachgesprek met een cursiste. De andere deelnemers luisteren en schrijven op wat hen opvalt aan het verloop van het gesprek en de gebruikte technieken. |foto Nederlands Dagblad

Bij welke cursus zijn we te gast?

Op de flip-over staat een groot, rood hart. De koffietafel is versierd met rode lampjes, ook hartvormig. Aan alles is gedacht: tijdens de koffiepauze blijken ook de gevulde koeken de vorm van een hart te hebben. Het is Valentijnsdag, iets wat de deelnemers aan de cursus 'Coachen in de kerk' niet kan ontgaan.

Ongeveer veertien mensen, voornamelijk voorgangers en predikanten, zitten aan tafels in een U-vorm. In het midden staat een klein campingtafeltje met twee stoelen en een flesje water - daar worden gesprekstechnieken geoefend. Het gezelschap komt bij elkaar in een kantoorgebouw in Utrecht voor de tweede bijeenkomst in een serie van vier zaterdagen. Deelname kost 399 euro, exclusief btw. Dat is exclusief het literatuurpakket à vijftig euro.

Organisator is het bedrijf CC-Excellence van cursusleiders Bart en Janine Broekman, die tien jaar pastorechtpaar waren in de Vrije Baptistengemeente Bethel in Drachten. Het bedrijf richt zich specifiek op kerken, gemeenten en christelijke organisaties.

Waarom wordt deze cursus gegeven?

„Voor de ontwikkeling van effectief geestelijk leiderschap in de plaatselijke gemeente“, aldus de folder. Op grote vellen papier staan doelen die cursisten hebben aangedragen in de eerste bijeenkomst. „Hoe kan ik de diepte in gaan, het verhaal achter het verhaal ontdekken?“, staat er. „Omgaan met blinde vlekken, hoe krijg ik mensen mee in het team en: 'gereedschap' krijgen om mensen (beter) te begeleiden“, zijn enkele van de andere punten op de lijst.

Waarom steken cursisten er hun tijd in?

„Ik hoop hier te leren hoe ik mensen kan begeleiden“, zegt Jan, voorganger in een gemeente. Gemeenteleden komen vaak naar hem toe op zoek naar snelle antwoorden op hun problemen, vertelt hij. „Als voorganger speel ik vaak een adviserende rol, en dat wil ik niet meer. Maar ik wist niet hoe ik de mensen verder moest helpen.“

Cursiste Marjan wil met de cursus kijken „of coachen een optie voor mij is“. Zij merkte dat haar kerk weinig tot geen begeleiding biedt aan mensen die beginnen in kerkelijke functies. Het zou mooi zijn, zegt ze, als er mensen waren die even met beginners opliepen. „Nu wil ik kijken of dit haalbaar is. Tot nu toe heb ik veel bruikbaars gehoord. We kunnen bovendien hier als cursisten vragen en ervaringen uitwisselen.“

Wat wordt er overgedragen op de bijeenkomst?

„Veel mensen willen pasklare oplossingen voor hun problemen horen, en dan het liefst in de goede volgorde.“ Cursusleider Bart Broekman legt de essentie van coachend leiderschap uit - niet het bieden van concrete adviezen, maar „sturen zonder de baas te spelen“.

„Als je adviezen gaat geven, wordt de ander afhankelijk van je. Dan staat hij bij het volgende probleem weer op de stoep. Je moet mensen zelf de oplossing laten ontdekken, dan help je ze op de lange termijn.“

Broekman voorziet de cursisten van praktische tips. Zoals over de opstelling in het midden van de zaal. „Ga niet recht tegenover de ander zitten, maar zorg voor een hoek van negentig graden. Zo kan je gesprekspartner er voor kiezen om jou aan te kijken, of om weg te kijken, langs je heen. Dat praat veel prettiger.“ De cursusleider demonstreert de techniek in een gesprek met een van de cursisten. „Luister goed, maak een samenvatting in je eigen woorden en vraag door.“

Welke inbreng hebben de cursisten?

Een cursist vertelt de groep over een situatie uit de praktijk: een teamleider denkt het goed te doen, terwijl de rest van het team last heeft van zijn dominantie en slechte communicatie. Geleerd van de eerste cursusbijeenkomst heeft hij hierover een gesprek met de teamleider gevoerd. Het heeft geholpen: de jongen neemt nu voor een tijd afstand van zijn leidinggevende rol in de kerk. „Soms is er een spanningsveld tussen de verschillende rollen van de voorganger“, reageert Broekman. „Je wilt coachen, maar je bent ook een leider die soms eenzijdige beslissingen moet nemen. Het belangrijkste is dan een goede vertrouwensband te houden met de persoon in kwestie.“

Het gebeurt vaker dat echte praktijkgevallen lesstof zijn in de cursus. De deelnemers wordt ook gevraagd, als onderdeel van het huiswerk, voorbeelden op te schrijven. Daarnaast moeten ze boeken lezen en een 'persoonlijk verslag' van de cursus maken.

Halverwege de ochtend is het tijd voor een klein opdrachtje, een rollenspel, om de techniek van 'feedback' te oefenen. Een cursist speelt iemand die nooit haar rommel opruimt na een dag werken in de kerk - aan een andere deelnemer de taak dit in een gesprek aan de orde te stellen. „Ik merk dat jij jouw spullen niet terugzet“, begint het gesprek aarzelend. „Ja, en? Ik ben moe van deze hele dag“, antwoordt de rommel-zondaar. „Het geeft me een vervelend gevoel“, probeert de ander nog. „Zo moet je dat niet opvatten. Moet ik daarom al die spullen gaan opruimen?“

En verder...

... komt er tijdens de gezellige cursusdag regelmatig wat predikantenhumor langs. Zo zegt een cursist, na een enigszins ingewikkelde vraag: „Ik schaam me niet hoor, ik vraag het gewoon.“ „In deze cursus mag je gerust domme vragen stellen“, antwoordt cursusleider Broekman lachend. „Je moet je pas zorgen maken als je geen antwoord krijgt“, zegt een andere cursist grinnikend, „want in het Bijbelboek Spreuken staat niet voor niets: Antwoord een dwaas niet met dwaasheid, word niet als hij!“